

den almindelige. Tante bleven fremsat, at man maa bygge den kirkelige Bygning fra neden af. Det er blevet sagt af Rigsdagsmanden for Maribo Amts 3die Valgkreds (Barfod) og af Rigsdagsmanden for Aalborg Amts 3die Valgkreds (N. P. Hansen). Man seer i det daglige Liv Alt blive bygget fra neden af opad, saa at det efterhaanden er blevet en næsten uomstødelig Grundfætning; men jeg maa tillade mig at bemærke, at i aandelige Sager er det en complet fællagtig Grundfætning; det er en fuldkommen Stillen paa Hovedet af de kirkelige Forhold, naar man der vil bygge fra neden opad. Det undrer mig dog ikke, at agtede Medlemmer her i Salen kunne fremsætte dette; thi det fremsættes ogsaa af agtede og indsigtsfulde Mænd udenfor Salen; men det er en Talemaade af samme Art som den, at man ikke maa gaa i Vandet, før man kan svømme. Det aandelige Liv bygger netop fra oven nedad. Christendommens uroffelige Bygning er opført fra oven, „og Aanden svævede over Vandene“. Jeg maa ønske, at denne Talemaade maa grundigt blive strøget ud af vore Forhandlinger; thi det er en Talemaade, som kun har hjemme i det daglige Liv og Intet har at bestille med, hvad der skal bygges aandeligt. (Sagte: Skulle vi bygge aandeligt?). Jeg skal tillade mig endnu en Bemærkning mod Rigsdagsmanden for Njøbenhavns 8de Valgkreds (Nimestad). Han yttrede, at det var ikke værd, at Sagen kom til et Udvalg; thi saa vinder Forslaget Tid, og det er farligt. Dette er saaledes gjendrevet af Andre, at jeg ikke troer det egentlig nødvendigt at fortsætte disse Gjendrivelser; men jeg skal dog sige ganske simpelt, at det er godt, at der vindes Tid, thi der skal Tid til at redigere en Lov af det Omfang og af den Betydning. Der skal Tid til at bringe Enighed tilveie om alle de Meninger og Tanker, der skulle udtales deri og bringe dem ind under Lovens Bestemmelser og concise Form, og dersom den ærede Taler er imod, at Tiden skal gaae hen, fordi han vil have Forslaget forkastet, saa siger jeg, at man kan jo paa ethvert Standpunkt forkaste Sagen, saa man behøver ikke at skynde sig dermed, medmindre man er bange for sine Modgrundes Uholdbarhed. Jeg for-

staaer ikke denne Indvending om at vinde Tid; det maa være en stor Misforstaaelse. Derimod fremsførte det ærede Medlem en Øtring, som har tiltalt mig, nemlig at Thinget i Almindelighed ikke kan befatte sig med at discutere Principer. Thinget discuterer Love, det søger at forandre efter Omstændighederne de Lovforslag, der fremkomme, saaledes at de blive et reent Udtryk for det, som Loven udelukkende skal holde sig til. Det maa jeg give ham Ret i, og jeg er heller ikke blind for, at det finder Anvendelse paa vort Lovforslag, hvor man, førend man forhandler de enkelte Punkter, længe maa discutere Principerne atter og atter; men jeg maa ønske, at det ærede Medlem vil betænke, om han dog ikke noget maa modificere sin Anskuelse med Hensyn til vort Forslag og tillade, at der i saadanne Sager discuteres om Principer. Det er umuligt nogenstunde at behandle et nok saa simpelt Lovforslag om Kirkeraad og den Slags Ting uden at komme ind paa en Discussion om Principerne. Jeg har kun tilbage med Hensyn til det, der blev sagt af den ærede Rigsdagsmand for Aalborg Amts 3die Valgkreds (N. P. Hansen), at udtale, at det Foredrag, han holdt angaaende at udløse Kirken fra dens betrykte Tilstand, i høi Grad tiltaler mig, og jeg maa tilstaae i Anledning af dette Foredrag, som om andre, der ere fremkomne, at der gives Motiveringer af Stemmer, som gaae ud paa et Nei, og som jeg dog tager roligere end andre, der gaae ud paa det Samme. Jeg kan næsten finde mig i, at den ærede Rigsdagsmand siger Nei, alene fordi han udtalte en saa varm Overbeviisning, uagtet Resultatet af hans varmt udtalte Overbeviisning ikke stemmer med Resultatet af min Overbeviisning. Han deelte den Mening, at man skal bygge fra neden af opad, og jeg skal tillade mig at troe, at han ikke vil misforstaae mig, om jeg et Dødelik talte noget ivrigt om en Talemaade, som jeg ikke kan billige, og som ikke er rigtig.

Hvad nu vort Forslag i dets Heelhed angaaer, — om de specielle Ting hjælper det ikke at tale — ønsker jeg, at man vil holde sig blo det for Die, at et Lovforslag af denne Natur